

รายงานผลการดำเนินโครงการ

โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โครงการหลักที่ 7

การพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

อาจารย์พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี และคณะทำงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทสรุปผู้บริหาร

การดำเนินงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พบว่า ได้สร้างผลกระทบเชิงบวกในชุมชน ประกอบด้วย 1) ด้านเศรษฐกิจ คือ ประชาชนในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ถูกพัฒนาแปรรูปขึ้นมา โดยกระบวนการทักษะ Soft Skill ร่วมกับชุมชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ คือ ข้าวปลอดสารออร์แกนิกดองเค็งและเหล้าสาโทข้าวเหนียวขาว-ดำ 2) ด้านท้องถิ่น คือ ได้ชุมชนต้นแบบพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft Skill โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 3) ด้านการศึกษา คือ เป็นพื้นที่ชุมชนแหล่งเรียนรู้ให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อาทิ หลักสูตรสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้นำความรู้มาบูรณาการประยุกต์ร่วมแก้ไข/พัฒนากับชุมชน ท้องถิ่น (ฝึกปฏิบัติภาคสนามจริง) 4) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ ได้ผลิตภัณฑ์ข้าวปลอดสารออร์แกนิกดองเค็งและเหล้าสาโทข้าวเหนียวขาว-ดำ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) ด้านนโยบาย คือ ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (5ปี) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อใหญ่ และนำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการ (แผน 1ปี) และ 6) ด้านเครือข่าย คือ ได้เครือข่ายความร่วมมือเชิงพื้นที่ ภายใต้เครือข่ายการวิจัยและบริการวิชาการหมู่บ้านราชภัฏ เป็นต้น

ตลอดจน จากผลการดำเนินการโครงการ พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.39) ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.45) 2) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้โครงการลักษณะนี้สมควรที่จะดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.40) 3) การดำเนินงานมีผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.48) 4) เมื่อพบปัญหา/อุปสรรค มีการร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.26) และ 5) กิจกรรมต่างๆ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

คำนำ

โครงการนี้ ออกแบบขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในพื้นที่และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาและประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างเสริมทักษะที่สำคัญ 4 ทักษะ เช่น นักคิด นักสื่อสาร นักประสานงาน และนักสร้างนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในชุมชน หรือการนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

ตลอดจน เมื่อโครงการดังกล่าวนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ จะก่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพื้นที่เพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมเข้าสู่สถานการณ์ในสังคมปัจจุบันภายใต้สังคม 4.0 ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นต้น

พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี

5 ตุลาคม 2567

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
ส่วนที่ 1 ส่วนนำ	6
หลักการและเหตุผล	6
ผู้รับผิดชอบโครงการและหน่วยงาน	8
งบประมาณ	8
ความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ความเชื่อมโยงตาม พ.ร.บ. มรภ. และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	8
ความเชื่อมโยงพันธกิจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 8 ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย	8
แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	8
แผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	8
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเด็นยุทธศาสตร์และตัวชี้วัด	8
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	9
วัตถุประสงค์ของโครงการ	9
กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าร่วมโครงการ	9
ระยะเวลาดำเนินการ/กิจกรรม	9
พื้นที่ ที่ดำเนินโครงการ	10
ภาคีเครือข่าย	10
ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม	11
ผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์	12
กิจกรรมดำเนินงาน (Output) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตามโครงการยุทธศาสตร์ฯ (หลักที่ 1-10)	12
ผลลัพธ์ (Outcome) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตามโครงการยุทธศาสตร์ (หลักที่ 1-10)	15
ผลกระทบ/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
การประเมิน SROI	16

(ต่อ) สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ	17
กลุ่มเป้าหมาย	17
ผู้เข้าร่วมโครงการ	17
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	17
วิธีการเก็บข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	18
เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	18
ส่วนที่ 3 การบูรณาการโครงการ	19
ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ	19
การบูรณาการกับการเรียนการสอน	20
การบูรณาการกับการวิจัย	20
แนวทางการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป	21
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	23
ผลการดำเนินงาน	24
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการ	25
ส่วนที่ 5 สรุปผลการดำเนินโครงการ	26
ผลการประเมินโครงการ	26
สรุปผลการดำเนินการ	28
ภาคผนวก	31
ภาคผนวก ภาพประกอบโครงการ	

ส่วนที่ 1

ส่วนนำ

ชื่อโครงการ

การพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

หลักการและเหตุผล

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ปัญญาประดิษฐ์เข้ามามีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ การปรับตัวให้ทันเป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องตระหนักรู้ ทั้งนี้เพื่อนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างทันถ่วงที กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่งได้สร้างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาภายใต้ชื่อโครงการว่า “วิศวกรสังคม” หน้าที่ของวิศวกรสังคม คือการซ่อมและสร้างสังคมให้ดีขึ้น เราจะสร้างสังคมให้ดีขึ้นได้ จุดเริ่มต้นต้องมาจากตัวเราเองที่มีความมั่นคงก่อน การเรียนรู้ทักษะด้าน Soft skills จึงมีความจำเป็นอย่างมาก เราได้ยีนคำนี้บ่อยมาก คำถามคือ Soft skills คืออะไร และมีความจำเป็นอย่างไร ทำไมนักศึกษาจะต้องรู้ทักษะนี้ Soft skills หมายถึงทักษะด้านสังคมและอารมณ์ (Social and Emotional Skills) เป็นคำที่รวมทักษะหลากหลายด้านที่เกี่ยวกับการทำงานกับผู้คนให้ได้ผลที่ดี เช่น ความฉลาดด้านอารมณ์ (EQ-การรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง รู้วิธีบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น) มนุษยสัมพันธ์ (People skills ได้แก่ ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เพื่อทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน รวมถึงทักษะการสื่อสารการรับฟัง และเข้าใจถึงจิตใจของผู้อื่น) และสุดท้ายคือทักษะด้านสังคม (Social skills) ความสามารถในการปฏิบัติตนเพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม) ซึ่งทักษะดังกล่าวมาข้างต้นนี้ มีความสำคัญและจำเป็นที่สุดสำหรับการเอาตัวรอดในศตวรรษที่ 21 การใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นห้องเรียนสำหรับการทำกิจกรรมนักศึกษา ระหว่างเรียนปกติในรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อสร้าง “Soft Skills” ที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทักษะแห่งอนาคต การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ปรับวิธีคิดเปลี่ยนวิธีสอน ปรับห้องเรียนสี่เหลี่ยมเป็นห้องเรียนชุมชน ให้ “ทักษะวิศวกรสังคม” ติดตัวนักศึกษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและทำงานในอนาคตโมเดล “วิศวกรสังคม” ช่วยให้สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นทำงานตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่น สร้างนักศึกษาเป็น “นักคิด นักสื่อสาร นักประสาน และนักสร้างนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน

กระบวนการ “วิศวกรสังคม” เป็นกลไกการพัฒนา Soft skills คุณลักษณะ 4 ประการตามพระราชโองบายและสมรรถนะทางวิชาชีพของนักศึกษาและบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น พลิกโฉมการจัดการศึกษาในทุกคณะและทุกสาขาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยตามความต้องการของท้องถิ่น ทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีเอกลักษณ์ ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปและความต้องการของพื้นที่ มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางการศึกษา หลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการศึกษาร่วมกับพันธมิตรการบูรณาการองค์ความรู้จากท้องถิ่นสู่มาตรฐานสากล การยกระดับการจัดการศึกษา และงานวิจัยร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา

กระบวนการวิศวกรสังคม หมายถึง กระบวนการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะและ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นห้องเรียน สำหรับการทำกิจกรรมของนักศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน การยกระดับองค์ความรู้ของชุมชน การ สร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาชุมชน และการสร้างความยั่งยืนในการแก้ปัญหาเชิงพื้นที่บนฐานข้อมูลชุมชน (ภูสิทธิ์ ภูคำชะโนด, 2565) และทักษะวิศวกรสังคม ประกอบด้วย ทักษะการคิดเชิงเหตุผล ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ทักษะการประสาน) และทักษะการสร้างนวัตกรรมช่องทางการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักศึกษา อาทิ นักศึกษาเข้าร่วมในโครงการวิจัยและการบริการวิชาการ การร่วมทำงานในศูนย์บ่มเพาะของมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมในหลักสูตร co-creation ร่วมกับสถานประกอบการ (Apprenticeship) หรือการใช้ทักษะผู้ประกอบการเพื่อดำเนินธุรกิจของตนเอง เป็นต้น

สอดคล้องกับการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มที่ 3 (Area-Based and Community) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจึงปรับเปลี่ยนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เป็นไปตามความต้องการกำลังคนของการพัฒนาท้องถิ่น พื้นที่ และประเทศ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Action Plan) มหาวิทยาลัยราชภัฏ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่นที่ได้นำแนวคิดแบบใหม่ให้กับนักศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงได้นำแนวคิด “วิศวกรสังคม” มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งคำว่าวิศวกรสังคมนั้น จะสร้างให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ เป็นระบบ มีเหตุและผล สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการบุคลากรในการพัฒนาประเทศ โดยมีคุณลักษณะหลัก 4 ประการ คือ 1) ฝึกให้เป็นนักคิด หมายถึงนักศึกษาต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเหตุและผลเห็นปัญหาเป็นเรื่องท้าทาย 2) ฝึกให้เป็นนักสื่อสาร หมายถึงต้องสามารถการนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ให้กับชุมชนได้อย่างไร สามารถสื่อสารองค์ความรู้ที่เรียนไปเพื่อนำไปแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ 3) ฝึกให้เป็นนักประสาน หมายถึงต้องสามารถการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยปราศจากข้อขัดแย้ง สามารถที่จะระดมกำลังไม่ว่าจะภายในท้องถิ่นหรือนอกท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นได้ 4) ฝึกให้เป็นนักสร้างนวัตกรรม หมายถึง ต้องมีทักษะในการสร้างนวัตกรรม ผ่านเครื่องมือทางวิศวกรสังคมทั้ง 5 เครื่องมือ คือ ฟ้าประทาน นาฬิกาชีวิต ไลน์พัฒนาการ ไลน์กระบวนการ และ M.I.C. Model และสามารถนำเครื่องมือดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมในห้องเรียน ตลอดจนการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ปัญหาให้กับชุมชนท้องถิ่นได้ โดยโครงการนี้ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาได้มีความรู้และเข้าใจและเห็นความสำคัญของทักษะ Soft skills สามารถนำเครื่องมือวิศวกรสังคม ช่วยในการออกแบบการเรียนการสอน การทำงาน การเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในกระบวนการคิด เข้าใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถแยกข้อเท็จจริงกับความรู้สึก/เพื่อใช้ในการตัดสินใจการมี Growth mindset ที่ถูกต้องมองเห็นปัญหา

เป็นเรื่องที่น่าท้าทาย และการนำไปประยุกต์ใช้ในการชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมสังคม จึงเห็นควรจัดโครงการทุกก้าวที่มั่นคงของ RMU-Next Gen ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคมขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ประกอบด้วย

- 1) อาจารย์พิชญทิพา สุวรรณศรี สังกัด คณะครุศาสตร์ โทรศัพท์. 0834151617
- 2) อาจารย์ ดร.วาริช ราศรี สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์. 0817652736
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ ปัดสินธุ์ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์. 0986622575

4) อาจารย์ ดร.อดิศักดิ์ พละสาร สังกัด คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โทรศัพท์. 0619740994

5) อาจารย์ภาสกร ธนศิละธรรม สังกัด คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ โทรศัพท์. 089411584

หน่วยงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

งบประมาณ 250,000 บาท

งบประมาณที่หน่วยงานภายนอกสนับสนุนในลักษณะ matching fund (ถ้ามี) .....-.... บาท

ความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ความเชื่อมโยงตาม พ.ร.บ. มรภ. และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

ด้าน 3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

แผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)

ด้าน 11. ด้านการพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

หมุดหมาย ที่ หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

ยุทธศาสตร์กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แพลตฟอร์มที่ 1 การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้

ความเชื่อมโยงพันธกิจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 8 ในการดำเนินงาน
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น

แผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น

แผนปฏิบัติการราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พันธกิจสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความสำเร็จในการดำเนินพัฒนางานวิจัย นวัตกรรม

องค์ความรู้สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

☒ เป้าหมายที่ 4	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Quality Education)
---	--

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา soft skill นักศึกษาต้นแบบมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม 5 เครื่องมือ จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 100 คน
2. เพื่อคณานักศึกษาวิศวกรสังคมต้นแบบที่สามารถนำเครื่องมือวิศวกรสังคมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชุมชน จำนวน 20 คน
3. เพื่อทดลองให้นักศึกษาต้นแบบนำเครื่องมือวิศวกรสังคมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
4. เพื่อประเมินผลและนำผลงานมาจัดกิจกรรมโชว์แอนด์แชร์การพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าร่วมโครงการ

ปริมาณกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งสิ้นจำนวน 155 คน ประกอบด้วย

1. ประชาชน	จำนวน 50 คน
2. นักศึกษา	จำนวน 100 คน
3. บุคลากร	จำนวน 5 คน

ระยะเวลาในการดำเนินการ/กิจกรรม

1 มีนาคม 2567 สิ้นสุด 30 กันยายน 2567

สถานที่/พื้นที่ดำเนินการ

หมู่บ้าน/ชุมชน

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	ที่อยู่ (ระบุสถานที่ตั้ง เลขที่ /ถนน/ตำบล/อำเภอ/จังหวัด/รหัสไปรษณีย์)
ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ภาคีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

ภาคีเครือข่าย 1 เครือข่าย

ชื่อภาคีเครือข่าย		ที่อยู่ (ระบุสถานที่ตั้ง เลขที่ /ถนน/ตำบล/ อำเภอ/จังหวัด/รหัสไปรษณีย์)
ที่	ภาคีเครือข่ายภายนอก	ภาคีเครือข่ายภายใน
1	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อใหญ่	1. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3. คณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี 4. คณะครุศาสตร์ 5. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
		องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อใหญ่ ตำบลบัวค้อ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม

ชื่อจำนวนผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม		ที่อยู่ (ระบุสถานที่ตั้ง เลขที่ /ถนน/ ตำบล/อำเภอ/ จังหวัด/ รหัสไปรษณีย์)	
ที่	ผลิตภัณฑ์/ นวัตกรรม	ภาพประกอบ	
1.	ข้าวปลอด สารออร์แกนิก ดงเค็ง		ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัด มหาสารคาม
2.	สาโทจาก ข้าวเหนียว ดำ-ขาว ดง เค็ง		ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัด มหาสารคาม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการ

ชื่อจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการ			ที่อยู่ (ระบุสถานที่ตั้ง เลขที่ /ถนน/ตำบล/ อำเภอ/จังหวัด/รหัสไปรษณีย์)
ที่	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ผู้ประกอบการ	
1.	กลุ่มผู้ผลิตข้าวปลอดสาร ออร์แกนิกดงเค็ง	ประชาชนในชุมชนบ้านดง เค็ง	ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
2.	กลุ่มผู้ผลิตเหล้าสาโทดงเค็ง	ประชาชนในชุมชนบ้านดง เค็ง	ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์

จำนวนผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในระดับชาติ จำนวน 1 บทความ

ชื่อผลงาน

การพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรรมสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

กิจกรรมดำเนินงาน

Output (ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตามโครงการยุทธศาสตร์ฯ หลักที่ 7)

กิจกรรม	ผลผลิต (Output)	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย
1. ต้นน้ำ			
1.1 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา soft skill นักศึกษาต้นแบบมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม 5 เครื่องมือ 1) ประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเข้าร่วมโครงการ จำนวน 100 คน 2) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา soft skill นักศึกษาต้นแบบมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม 5 เครื่องมือ จำนวน 100 คน	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิศวกรรมสังคม จำนวน 5 เครื่องมือ	จำนวน	100 คน
1.2 กิจกรรมคั่นหานักศึกษาวิศวกรรมสังคมต้นแบบที่สามารถนำเครื่องมือวิศวกรรมสังคมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชุมชน กิจกรรมคั่นหานักศึกษาวิศวกรรมสังคมต้นแบบที่สามารถนำเครื่องมือวิศวกรรมสังคมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชุมชน จำนวน 20 คน	ได้นักศึกษาต้นแบบวิศวกรรมสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	จำนวน นักศึกษาต้นแบบ	20 คน
2. กลางน้ำ			

<p>กิจกรรมทดลองให้นักศึกษาต้นแบบนำเครื่องมือวิศวกร สังคมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบล บ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p> <p>1) ลงพื้นที่เป้าหมายฯ เพื่อติดต่อนัดหมายผู้นำชุมชน/ ประชาชนในพื้นที่และเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของ กระบวนการดำเนินโครงการฯ</p> <p>2) จัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อสร้างกระบวนการทำงานร่วมกัน กับหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ อบต.บ่อใหญ่, ส.ป.ก มหาสารคาม และภาคประชาชนในพื้นที่บ้านดงเค็ง เป็นต้น</p> <p>3) กระบวนการจัดทำเวทีประชาคมครั้งที่ 1 ในพื้นที่ เป้าหมายโครงการฯ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ/การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน/เสวนา/สนทนา/พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนถกแถลงแสดงความคิดเห็น เป็นต้น</p> <p>4) กระบวนการจัดทำแผนที่เดินดิน (Foot Map) คือ เป็นการ สร้างแผนที่ชุมชนเพื่อการเดินสำรวจดูด้วยตา และจดบันทึก ทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมของชุมชนและสิ่งต่าง ๆ</p> <p>5) กระบวนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อ ศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพทุนทางสังคมของชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p> <p>6) กระบวนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) โดยใช้กระบวนการเทคนิคปฏิบัติการแบบ FSC เพื่อสร้าง อนาคตร่วมกัน (Future Search Conference) โดยมี วิธีการอยู่ 3 ส่วน ดังนี้</p> <p>(1) ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เหตุการณ์ในอดีต คือ ร่วมกัน วิเคราะห์เหตุการณ์ในอดีต เพื่อเชื่อมโยงกับสภาพการณ์และ แนวโน้มของการพัฒนาชุมชน</p> <p>(2) ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพการณ์ใน ปัจจุบัน คือ การให้กลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันวิเคราะห์และ สังเคราะห์สภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้าใจและ ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสร้างชุมชนของ ตนเองอย่างเข้าใจโดยแท้จริง</p> <p>(3) ส่วนที่ 3 การสร้างจินตนาการถึงอนาคตที่พึงประสงค์ คือ การให้กลุ่มเป้าหมายฯ ร่วมกันกำหนดความคิดเห็น ร่วมกันและร่วมสร้างแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาใน ชุมชนไปสู่อนาคตร่วมกัน</p> <p>7) การประเมินผล <u>ก่อน</u> การพัฒนาทดลองให้นักศึกษา ต้นแบบวิศวกรสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามไป พัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft Skill โดยใช้</p>	<p>ได้สร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนา/ แก้ไขปัญหาโดยใช้ชุมชนเป็น ฐานในพื้นที่บ้านดงเค็ง ตำบลบ่อ ใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัด มหาสารคาม</p>	<p>นวัตกรรม</p>	<p>จำนวน 2 นวัตกรรม</p>
---	--	-----------------	-----------------------------

<p>ชุมชนเป็นฐานในพื้นที่บ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p> <p>8) กระบวนการพัฒนาทดลองให้นักศึกษาด้านแบบวิศวกรสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามไปพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft Skill โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในพื้นที่บ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p> <p>9) การลงพื้นที่กำกับ ติดตามการพัฒนาทดลองให้นักศึกษาด้านแบบวิศวกรสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามไปพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft Skill โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในพื้นที่บ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p>			
<p>3. ปลายน้ำ</p>			
<p>กิจกรรมประเมินผลและนำผลงานมาจัดกิจกรรมโชว์ แอนด์แชร์การพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน</p> <p>1) การประเมินผล หลัง การพัฒนาทดลองให้นักศึกษาด้านแบบวิศวกรสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามไปพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft Skill โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในพื้นที่บ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p> <p>2) กิจกรรมกระบวนการถอดบทเรียน (Lesson Learned) กิจกรรมโครงการร่วมกับกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ-ปลายน้ำ</p> <p>3) กิจกรรมประชุมกลุ่มย่อยกับหน่วยงานร่วมดำเนินงานเพื่อสรุปผลโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน</p> <p>4) การจัดเวทีประชาคมครั้งที่ 2 เพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p> <p>5) กิจกรรมกระบวนการ Show and Share ผลงานนวัตกรรมโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน</p>	<p>ได้นวัตกรรม เพื่อพัฒนา/แก้ไข ปัญหาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในพื้นที่บ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม</p>	<p>นวัตกรรม</p>	<p>จำนวน 2 นวัตกรรม</p>

ผลลัพธ์ Outcome (ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตามโครงการยุทธศาสตร์ฯ หลักที่ 1-10)

รายการ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
กิจกรรม	ผู้ประกอบการชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 10	ร้อยละ	ร้อยละ 10	
	เกิดนวัตกรรมชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจ BCG ที่มีการนำมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม	นวัตกรรม		
	ร้อยละความสุขมวลรวม (GVH) ของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30	ร้อยละ	ร้อยละ 30	
	ผู้ประกอบการชุมชน อาจารย์ นักศึกษา และประชาชนในพื้นที่เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน			
	องค์ความรู้ด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่น้อยกว่า 5 องค์ความรู้ 1. 2. 3. 4. 5.	องค์ความรู้	ไม่น้อยกว่า 5 องค์ความรู้	
	เกิดผลกระทบ (ประโยชน์) และความยั่งยืนที่เกิดขึ้นกับชุมชนจากการดำเนินโครงการตามรูปแบบ BCG Economy Model			

ผลกระทบ (impact)/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

รายการ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย
นักศึกษาได้เรียนรู้และนำเครื่องมือวิศวกรสังคมไปประยุกต์ใช้กับตนเอง สังคม และชุมชน	1. จำนวนผู้ได้รับการพัฒนาทักษะวิศวกรสังคม	จำนวน	100 คน
	2. จำนวนชุมชนในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการพัฒนา และแก้ไขด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม	จำนวน	ไม่น้อยกว่า 2 ชุมชน
	3. จำนวนนวัตกรรมชุมชนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือสร้างผลกระทบที่ชัดเจนต่อสังคม/ชุมชน/ท้องถิ่น/องค์กร	จำนวน	1 ชิ้นงาน
	4. นักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนามีทักษะวิศวกรสังคม 4 ประการ คือนักคิด นักประสาน นักสื่อสาร และนักสร้างนวัตกรรม	จำนวน	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
	5. กลุ่มนักศึกษาวิศวกรสังคมได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการ โดยการบ่มเพาะวิสาหกิจ (UBI) มีรายได้ระหว่างเรียน	จำนวน	ไม่น้อยกว่า 1
	6. ชุมชนหรือโมเดลธุรกิจที่ได้รับการต่อยอดการพัฒนา มีรายได้เพิ่มขึ้น	จำนวน	รายได้ของชุมชน/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/

รายการ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย
			<p>ผู้ประกอบการ ชุมชน มีรายได้ เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 5%</p>
	<p>7. ชุมชนท้องถิ่นเกิดการยกระดับคุณภาพในมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ การศึกษา สังคม และ สิ่งแวดล้อม</p>	จำนวน	<p>1) ชุมชนที่ได้รับ การพัฒนาด้วย กระบวนการ วิศวกรสังคมเกิด การเปลี่ยนแปลง คุณภาพในมิติที่ เกี่ยวข้องดีขึ้น 2) ผลตอบแทน ทางสังคมของ โครงการ มีความ คุ้มค่า (SROI มี มากกว่า 1)</p>

การประเมิน SROI

1.4

ส่วนที่ 2

วิธีดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าร่วมโครงการ

ปริมาณกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งสิ้นจำนวน 155 คน ประกอบด้วย

1. ประชาชน จำนวน 50 คน
2. นักศึกษา จำนวน 100 คน
3. บุคลากร จำนวน 5 คน

ผู้เข้าร่วมโครงการ

ปริมาณเข้าร่วม จำนวน 155 คน จากข้อมูลปริมาณกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 155 คน เมื่อเทียบกับจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวนทั้งสิ้น 155 คน คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นคือ ผู้เข้าร่วมโครงการเข้าร่วมโครงการเต็มจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้การสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ประเด็นข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) อีกทั้ง ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ กลั่นกรอง จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างข้อคำถาม และ (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระสำคัญ ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลอง (Try Out) สัมภาษณ์กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง ข้อแก้ไข ข้อเสนอแนะ ให้แบบสัมภาษณ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ่างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสาร วิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัยเพื่อหาค่าความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวหรือการทดสอบค่า (F-test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งเป็น 5 ระดับ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

1. ระดับ 5 ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
2. ระดับ 4 ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
3. ระดับ 3 ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
4. ระดับ 2 ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
5. ระดับ 1 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545,

น.103)

ส่วนที่ 3

การบูรณาการโครงการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

1. ประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ

1.1 การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล อาทิ ผู้เข้าร่วมจะได้รับการฝึกฝนทักษะ Soft Skill ที่สำคัญ เช่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความสามารถในการทำงานในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย

1.2 การสร้างเครือข่าย อาทิ ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสสร้างสัมพันธ์กับผู้คนในชุมชน รวมถึงนักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก ซึ่งสามารถเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

1.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน อาทิ การเข้าร่วมโครงการจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและพัฒนาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมสำหรับชุมชน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในสังคม

1.4 ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม อาทิ ผู้เข้าร่วมจะได้รับประสบการณ์จริงจากการทำงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบริบทของชุมชนและสามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคต

1.5 การเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน อาทิ ทักษะ Soft Skill ที่พัฒนาในโครงการนี้จะทำให้ผู้เข้าร่วมมีความพร้อมและมีความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดแรงงาน

1.6 การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม อาทิ การมีส่วนร่วมในโครงการจะช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างแนวคิดในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.7 การพัฒนาเครือข่ายสนับสนุน อาทิ มีการสร้างเครือข่ายการสนับสนุนระหว่างผู้สูงอายุ ครอบครัว และองค์กรต่างๆ และมีการจัดตั้งกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์

2. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

2.1 การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี อาทิ การมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสนับสนุนชุมชน

2.2 การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน อาทิ ข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการสามารถนำมาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยให้มีความเชื่อมโยงกับความต้องการจริงในชุมชน

2.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อาทิ โครงการนี้สามารถเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชน ซึ่งสามารถนำไปสู่ความร่วมมือในอนาคต

2.4 การพัฒนานักศึกษา อาทิ โครงการนี้ช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และเพิ่มโอกาสการจ้างงานให้กับบัณฑิต

2.5 การสร้างฐานข้อมูลและการวิจัย อาทิ ข้อมูลและประสบการณ์ที่เกิดจากโครงการสามารถนำไปใช้ในการวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการทำงานของมหาวิทยาลัยในอนาคต

2.6 การสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น อาทิ มหาวิทยาลัยจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ผ่านความรู้และทรัพยากรที่มีอยู่

2.7 การสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน อาทิ โครงการช่วยให้ชุมชนรับรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะ Soft Skill และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ดีขึ้น

3. ประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม

3.1 การพัฒนาทักษะของสมาชิกในชุมชน อาทิ โครงการจะช่วยเสริมสร้างทักษะ Soft Skill เช่น การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการคิดสร้างสรรค์ให้กับสมาชิกในชุมชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาและปรับตัวในยุคปัจจุบัน

3.2 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน อาทิ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในโครงการทำให้ชุมชนสามารถระบุปัญหาและร่วมกันหาวิธีแก้ไข ส่งผลให้เกิดความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชน

3.3 การแก้ไขปัญหาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ อาทิ โครงการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาในชุมชนโดยใช้แนวทางที่เหมาะสมและยั่งยืน ทำให้ชุมชนสามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้ดีขึ้น

3.4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อาทิ โครงการกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน

3.5 การเพิ่มคุณภาพชีวิต อาทิ การพัฒนาทักษะและความรู้ของสมาชิกในชุมชนจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในการประกอบอาชีพ และส่งผลให้คุณภาพชีวิตโดยรวมดีขึ้น

3.6 การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ โครงการสามารถช่วยส่งเสริมการสร้างงานและการพัฒนาธุรกิจชุมชน ผ่านการใช้ทักษะที่พัฒนาไปในทางที่สร้างสรรค์

3.7 การเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะ อาทิ การมีส่วนร่วมในโครงการทำให้สมาชิกในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลและพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นการสร้างจิตสำนึกในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.8 การกระตุ้นการเรียนรู้และนวัตกรรม อาทิ การนำเอาแนวคิดใหม่ๆ จากนักศึกษาเข้ามาในชุมชนสามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

การบูรณาการกับการเรียนการสอน

รายวิชา ปัญหาพิเศษ

วิธีการใช้ประโยชน์ นักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์ใช้กับชุมชน อาทิ การทดลองใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล, การใช้แผนที่เดินดินสำรวจชุมชน เป็นต้น

การบูรณาการกับการวิจัย

1. การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน อาทิ การทำวิจัยเชิงสำรวจในชุมชนช่วยให้เข้าใจถึงปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. การประเมินผลและติดตามความก้าวหน้า อาทิ การใช้กระบวนการวิจัยในการประเมินผลโครงการจะช่วยให้ติดตามการเปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทำให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง

3. การพัฒนาเครื่องมือและวิธีการ อาทิ การวิจัยสามารถนำไปสู่การพัฒนาเครื่องมือหรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการสอนหรือการฝึกอบรมทักษะ Soft Skill ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การสร้างความรู้ใหม่ อาทิ โครงการนี้สามารถเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นและทักษะ Soft Skill ซึ่งสามารถเผยแพร่ผลการวิจัยไปยังสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ

5. การสร้างเครือข่ายการวิจัย อาทิ การทำงานร่วมกับชุมชนในการวิจัยสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งจะช่วยเหลือเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน

6. การสนับสนุนการตัดสินใจ อาทิ ผลการวิจัยที่ได้จากโครงการจะสามารถใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนานโยบายหรือโครงการใหม่ๆ ที่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน

7. การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยในชุมชน อาทิ การมีส่วนร่วมในการวิจัยจะช่วยกระตุ้นให้ชุมชนเกิดความสนใจในการศึกษาและวิจัย โดยสามารถนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในระดับท้องถิ่น

8. การเผยแพร่ผลการวิจัย อาทิ แบ่งปันผลการวิจัยและประสบการณ์จากโครงการในเวทีสาธารณะ เช่น การประชุมหรือสัมมนา เพื่อสร้างความตระหนักรู้และกระตุ้นให้เกิดการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ

9. การสร้างเครือข่าย อาทิ ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากรในการดำเนินโครงการ

แนวทางการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

1. การประเมินผลโครงการที่ผ่านมา อาทิ เริ่มต้นด้วยการประเมินผลของโครงการที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมา เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความท้าทายที่พบในกระบวนการดำเนินงาน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

2. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร อาทิ นำผลจากการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม Soft Skill ให้ตรงตามความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น และจัดทำกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วม

3. การขยายเครือข่ายความร่วมมือ อาทิ สร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรชุมชน เพื่อขยายเครือข่ายการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรและการสนับสนุนต่างๆ ได้มากขึ้น

4. การจัดฝึกอบรมและเวิร์คช็อป อาทิ จัดกิจกรรมฝึกอบรมและเวิร์คช็อปที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ Soft Skill โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง เช่น การทำงานกลุ่ม การแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง และการสื่อสารในบริบทต่างๆ

5. การสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ อาทิ พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อให้สมาชิกในชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูล การเรียนรู้ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับทักษะ Soft Skill ได้อย่างสะดวก

6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน อาทิ สร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น การจัดประชุมชุมชน การแสดงผลงานจากการเรียนรู้ และกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนมีเสียงในการพัฒนา

7. การติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง อาทิ ตั้งเกณฑ์และวิธีการติดตามผลที่ชัดเจน เพื่อประเมินการพัฒนาของสมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้ดีขึ้น

8. การสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน อาทิ จัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะ Soft Skill และการพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักรู้และกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น

9. การรายงานผลการดำเนินงาน อาทิ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของโครงการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสร้างความโปร่งใสในการทำงาน

ส่วนที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (แบบสอบถามในการประเมินผลิตภัณฑ์)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ เพศ และอายุ ที่สอบถามได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยจะแสดงผลเป็นจำนวนและค่าร้อยละ ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ในด้านคุณสมบัติทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	46	46.00
หญิง	54	54.00
รวม	300	100.00

จากตาราง 4.1 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ในด้านคุณสมบัติทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 และเป็นชาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน ในด้านคุณสมบัติทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 – 40 ปี	31	31.00
41 – 60 ปี	46	46.00
61 ปี ขึ้นไป	23	23.00
รวม	300	100.00

จากตาราง 4.2 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน ในด้านคุณสมบัติทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 41–60 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาคืออายุ 20–40 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 ตามลำดับ

ผลการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1. ระยะที่ 1 ต้นน้ำ เพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา soft skill นักศึกษาต้นแบบมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม 5 เครื่องมือ จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 100 คน และเพื่อคั่นหานักศึกษาวิศวกรสังคมต้นแบบที่สามารถนำเครื่องมือวิศวกรสังคมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชุมชน จำนวน 20 คน 2. ระยะที่ 2 กลางน้ำ เพื่อทดลองให้นักศึกษาต้นแบบนำเครื่องมือวิศวกรสังคมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม และ 3. ระยะที่ 3 ปลายน้ำ: เพื่อประเมินผลและนำผลงานมาจัดกิจกรรมโชว์แอนด์แชร์การพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

จากผลการดำเนินการโครงการ พบว่า โครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สามารถจำแนกผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การจำแนกผลการประเมินผลโครงการ

ที่	หัวข้อการประเมินผลโครงการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้อง	4.73	0.41	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.88	0.45	มากที่สุด
3	เป้าหมายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.61	0.40	มากที่สุด
4	เป้าหมายมีการกำหนดกรอบระยะเวลาชัดเจน	4.65	0.44	มากที่สุด
5	กิจกรรมต่างๆ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.74	0.42	มากที่สุด
6	มีการดำเนินงานตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ในโครงการ	4.55	0.35	มากที่สุด
7	มีการดำเนินงานสอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.30	0.31	มาก
8	ระยะเวลาที่กำหนดในโครงการมีความเหมาะสม	4.26	0.37	มาก
9	ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ความสามารถและความเข้าใจในการดำเนินงานตามโครงการ	4.61	0.41	มากที่สุด
10	เมื่อพบปัญหา/อุปสรรค มีการร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข	4.76	0.26	มากที่สุด
11	การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.68	0.34	มากที่สุด
12	ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	4.66	0.36	มากที่สุด
13	การดำเนินงานมีผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.80	0.48	มากที่สุด
14	ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้โครงการ ลักษณะนี้สมควรที่จะดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป	4.86	0.40	มากที่สุด
ภาพรวม		4.65	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.39) ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่

1) วัตถุประสงค์มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.45) 2) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้โครงการลักษณะนี้สมควรที่จะดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.40) 3) การดำเนินงานมีผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.48) 4) เมื่อพบปัญหา/อุปสรรค มีการร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.26) และ 5) กิจกรรมต่างๆ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะที่สำคัญ: ผู้เข้าร่วมมักให้ความคิดเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างทักษะ Soft Skill ที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม และการแก้ไขปัญหา

2. ประสบการณ์จริงที่มีค่า: หลายคนรู้สึกว่าได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในชุมชน ซึ่งทำให้พวกเขาเข้าใจปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

3. ความรู้สึกของการมีส่วนร่วม: ผู้เข้าร่วมหลายคนมีความรู้สึกภูมิใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะเมื่อเห็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ที่พวกเขาเข้าร่วม

4. การสร้างเครือข่าย: มีความคิดเห็นว่าการนี้ช่วยให้พวกเขาได้พบปะกับผู้คนใหม่ ๆ ทั้งในชุมชนและนักศึกษาอื่น ๆ ซึ่งสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

5. การพัฒนาความมั่นใจ: หลายคนรายงานว่า การเข้าร่วมโครงการทำให้พวกเขามีความมั่นใจมากขึ้นในการแสดงความคิดเห็นและนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ

6. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา: ผู้เข้าร่วมเสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมหรือเวิร์คช็อปเพิ่มเติมที่มุ่งเน้นทักษะเฉพาะทาง เช่น การเงินส่วนบุคคล หรือการตลาด เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

7. การติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน: บางคนเสนอให้มีการสื่อสารและแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับโครงการให้ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

8. การสนับสนุนจากชุมชน: มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนจากชุมชนที่ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือกันในการพัฒนา

ส่วนที่ 5

สรุปผลการดำเนินการ

ผลการประเมินโครงการ

1. ชื่อโครงการ การพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
2. หน่วยงาน เจ้าของโครงการ คณะครุศาสตร์
3. ผู้รับผิดชอบโครงการหลัก อัจฉริย์ พิชญ์ทิพ สุวรรณศรี
4. ระยะเวลาในการดำเนินการ 1 มีนาคม 2567 สิ้นสุด 30 กันยายน 2567
5. สถานที่ในการดำเนินงาน ได้แก่ 1ชุมชนบ้านดงเค็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
6. แหล่งงบประมาณ งบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จำนวนงบประมาณ 250,000 บาท

7. ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

- 7.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1..พันธกิจสัมพันธ์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์
- 7.2 เป้าหมายที่ 1.1 มีการพัฒนา งานวิจัย นวัตกรรม องค์ความรู้สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์
- 7.3 กลยุทธ์ที่ -
- 7.4 ตัวชี้วัด 1 ระดับความสำเร็จในการดำเนินการพัฒนางานวิจัย นวัตกรรม องค์ความรู้สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์

8. สถานภาพของโครงการ

8.1 ลักษณะของโครงการ

[ ] ยังไม่ได้ดำเนินงาน [ ] อยู่ระหว่างการดำเนินงาน ดำเนินงานแล้วเสร็จ

8.2 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินงาน

[ ]	ตั้งคณะทำงาน
[ ]	ขออนุมัติโครงการ
[ ]	ดำเนินงานโครงการ
[ ]	ประเมินผลโครงการ
☒	รายงานผลโครงการ

[ ] ต่ำกว่าเป้าหมาย ตามเป้าหมาย [ ] สูงกว่าเป้าหมาย

สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณ

เดือน	แผนการ ใช้จ่าย	ผลการ เบิกจ่าย	คงเหลือ	คิดเป็นร้อยละ ของการเบิกจ่าย
ตุลาคม				
พฤศจิกายน				
ธันวาคม				
มกราคม				
กุมภาพันธ์				
มีนาคม				
เมษายน				
พฤษภาคม	200,000	✓	-	100
มิถุนายน	200,000	✓	-	100
กรกฎาคม	50,000	✓	-	100
สิงหาคม				
กันยายน				

[ ] ต่ำกว่าแผน ตามแผน [ ] มากกว่าแผน

สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของโครงการ

1. การขาดความเข้าใจในโครงการ: บางครั้งชุมชนอาจมีความไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์และกระบวนการของโครงการ ส่งผลให้การมีส่วนร่วมลดลง หรือเกิดความตระหนกเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรม

2. ปัญหาด้านเวลาและตารางเรียน: นักศึกษาอาจมีปัญหาเรื่องการจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากตารางเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ขัดแย้งกัน ทำให้การเข้าร่วมโครงการไม่ต่อเนื่อง

3. การขาดทรัพยากร: ขาดแคลนทรัพยากร เช่น งบประมาณ อุปกรณ์การเรียนการสอน หรือสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามที่วางแผนไว้

4. การรับมือกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม: บางครั้งอาจมีความท้าทายในการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษาและสมาชิกในชุมชนที่มีความแตกต่างในมุมมองหรือค่านิยม ส่งผลให้เกิดการสื่อสารที่ไม่ราบรื่น

5. การประเมินผลที่ไม่ชัดเจน: ขาดเกณฑ์หรือเครื่องมือในการประเมินผลที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถวัดความสำเร็จหรือผลกระทบของโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรม

6. ปัญหาการรักษาความต่อเนื่อง: หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมบางครั้งชุมชนอาจกลับสู่ภาวะเดิม เนื่องจากขาดการติดตามผลหรือการสนับสนุนต่อเนื่อง

7. ความต้านทานจากชุมชน: บางชุมชนอาจมีความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงหรือต่อโครงการใหม่ ๆ ซึ่งอาจเกิดจากความเคยชินกับวิธีการทำงานในแบบเดิม

8. การขาดการฝึกอบรมสำหรับผู้นำชุมชน: ผู้นำชุมชนอาจไม่มีการฝึกอบรมหรือความรู้ที่เพียงพอในการสนับสนุนและบริหารจัดการโครงการ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. การสร้างความเข้าใจในโครงการ: จัดกิจกรรมชี้แจงและประชุมร่วมกับชุมชนเพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการ พร้อมเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้สอบถามและแสดงความคิดเห็น

2. การจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ: วางแผนตารางกิจกรรมที่ยืดหยุ่น เพื่อให้เข้ากับตารางเรียนและภารกิจของนักศึกษา รวมถึงการเสนอวิธีการเข้าร่วมที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมออนไลน์หรือกิจกรรมเสริมที่ใช้เวลาน้อย

3. การเพิ่มทรัพยากร: หาทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน เพื่อจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินโครงการ รวมถึงการบริจาคอุปกรณ์และสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรม

4. การฝึกอบรมทักษะการสื่อสาร: จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและลดความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในการสื่อสาร

5. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผล: พัฒนาเครื่องมือและเกณฑ์ในการประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อวัดความสำเร็จและผลกระทบของโครงการอย่างเป็นรูปธรรม เช่น แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วม

6. การสร้างความต่อเนื่องในโครงการ: วางแผนกิจกรรมและการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนยังคงมีส่วนร่วมและมีแรงจูงใจในการพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมประเมินผลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

7. การสร้างความเชื่อมั่นในชุมชน: สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษาและสมาชิกในชุมชน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนอื่น ๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจก่อนเริ่มโครงการ

8. การฝึกอบรมสำหรับผู้นำชุมชน: จัดการอบรมและพัฒนาทักษะให้กับผู้นำชุมชน เพื่อให้พวกเขาสามารถบริหารจัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างนักศึกษาและชุมชน

9. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน: สร้างกลไกในการสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรม โดยการตั้งคณะกรรมการชุมชนที่มีบทบาทในการพัฒนาโครงการ

ผู้รายงานข้อมูล

ชื่อ-สกุล_อาจารย์พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี โทรศัพท์. 0834151617

สรุปผลการดำเนินการ

การดำเนินงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรรมสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พบว่า ได้สร้างผลกระทบเชิงบวกในชุมชนประกอบด้วย 1) ด้านเศรษฐกิจ คือ ประชาชนในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ถูกพัฒนาแปรรูปขึ้นมา โดยกระบวนการทักษะ Soft Skill ร่วมกับชุมชนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ คือ ข้าวปลอดสารออร์แกนิกดองเค็มและเหล้าสาโทข้าวเหนียวขาว-ดำ 2) ด้านท้องถิ่น คือ ได้ชุมชนต้นแบบพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft Skill โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 3) ด้านการศึกษา คือ เป็นพื้นที่ชุมชนแหล่งเรียนรู้ให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อาทิ หลักสูตรสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้นำความรู้มาบูรณาการประยุกต์ร่วมแก้ไข/พัฒนากับชุมชน ท้องถิ่น (ฝึกปฏิบัติภาคสนามจริง) 4) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ ได้ผลิตภัณฑ์ข้าวปลอดสารออร์แกนิกดองเค็มและเหล้าสาโทข้าวเหนียวขาว-ดำ ที่

เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) ด้านนโยบาย คือ ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (5ปี) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อใหญ่ และนำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการ (แผน 1ปี) และ 6) ด้านเครือข่าย คือ ได้เครือข่ายความร่วมมือเชิงพื้นที่ ภายใต้อำนวยการวิจัยและบริการวิชาการหมู่บ้านราชภัฏ เป็นต้น

ตลอดจน จากผลการดำเนินการโครงการ พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.39) ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.45) 2) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้โครงการลักษณะนี้สมควรที่จะดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.40) 3) การดำเนินงานมีผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.48) 4) เมื่อพบปัญหา/อุปสรรค มีการร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.26) และ 5) กิจกรรมต่างๆ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรค

1. การขาดความเข้าใจจากชุมชน: ชุมชนอาจมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และกระบวนการของโครงการ ส่งผลให้เกิดความลังเลในการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

2. ปัญหาทางการเงิน: ขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่จัดกิจกรรม หรือค่าใช้จ่ายในการจัดงาน

3. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม: การทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษาและสมาชิกในชุมชนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจและความขัดแย้งในระหว่างการดำเนินงาน

4. การขาดการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรชุมชนที่อาจมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนโครงการ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยากลำบาก

5. การขาดการติดตามและประเมินผล: ขาดระบบการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน ส่งผลให้ไม่สามารถวัดผลสำเร็จหรือผลกระทบของโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรม

6. การขาดการฝึกอบรมที่เพียงพอ: นักศึกษาอาจไม่มีการฝึกอบรมหรือเตรียมความพร้อมที่เพียงพอในการทำงานกับชุมชน ทำให้ขาดทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. สร้างความเข้าใจในชุมชน: จัดกิจกรรมชี้แจงและเปิดเวทีสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และขั้นตอนของโครงการ รวมถึงการจัดประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน

2. หาแหล่งทุนและทรัพยากร: หาทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน หรือมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินโครงการ

3. เสริมสร้างความเข้าใจทางวัฒนธรรม: จัดกิจกรรมฝึกอบรมด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและลดความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาและชุมชน

4. เพิ่มการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรชุมชน โดยการเชิญเข้าร่วมประชุมและมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อให้พวกเขาเห็นความสำคัญของโครงการ

5. พัฒนาระบบติดตามและประเมินผล: กำหนดเกณฑ์และเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อสามารถวัดผลสำเร็จและผลกระทบของโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรม

6. เตรียมความพร้อมนักศึกษา: จัดการฝึกอบรมให้กับนักศึกษาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการจัดการโครงการ เพื่อให้พวกเขามีความพร้อมในการทำงานกับชุมชน

ภาคผนวก

ภาพประกอบโครงการ

ภาพประกอบกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกระบวนการทักษะ Soft skill (วิศวกรสังคม)
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

